

Rolnummer 1730
Arrest nr. 24/2000 van 23 februari 2000

A R R E S T

---

*In zake* : de prejudiciële vraag over artikel 31, tweede lid, van de wet van 12 april 1965 betreffende de bescherming van het loon der werknemers, gesteld door de Rechtbank van eerste aanleg te Gent.

Het Arbitragehof,

samengesteld uit de voorzitters G. De Baets en M. Melchior, en de rechters H. Boel, E. Cerexhe, H. Coremans, A. Arts en R. Henneuse, bijgestaan door referendaris B. Renauld, waarnemend griffier, onder voorzitterschap van voorzitter G. De Baets,

wijst na beraad het volgende arrest :

\*

\* \*

## I. *Onderwerp van de prejudiciële vraag*

Bij vonnis van 25 juni 1999 in zake S. De Wachtere tegen de n.v. Citibank Belgium, waarvan de expeditie ter griffie van het Arbitragehof is ingekomen op 7 juli 1999, heeft de Rechtbank van eerste aanleg te Gent de volgende prejudiciële vraag gesteld :

« Schendt artikel 31, tweede lid, van de Loonbeschermingswet van 12 april 1965 de artikelen 10 en 11 van de Grondwet doordat zij aan een werknemer-cedent, die als verweerder in een procedure tot bekrachtiging van een loonoverdracht de door de loonoverdracht gewaarborgde schuldvordering wenst te betwisten, de mogelijkheid ontnemt om tegen het vonnis van de Vrederechter hoger beroep aan te tekenen, daar waar een werknemer-cedent als eiser of verweerder in een gemeenrechtelijke procedure wel over een dubbele aanleg beschikt om verweer te voeren in verband met de onderliggende schuldvordering ? »

## II. *De feiten en de rechtspleging in het bodemgeschil*

1. Op 22 maart 1993 werd tussen de n.v. Citibank Belgium en S. De Wachtere een eerste kredietovereenkomst gesloten voor een bedrag van 150.000 frank. Op 22 februari 1996 werd ter vervanging van de eerste overeenkomst een nieuwe overeenkomst gesloten voor een bedrag van 200.000 frank. Vanaf maart 1997 werd de kredietlijn af en toe overschreden. Vanaf september 1997 bleef S. De Wachtere bij herhaling in gebreke het minimum terug te betalen dat van haar werd gevraagd.

2. Op 5 augustus 1998 dagvaardt de n.v. Citibank Belgium S. De Wachtere voor het Vredegerecht van het tweede kanton te Gent. De vordering strekt ertoe de overdracht van loon verleend door verweester aan eiseres te doen bekrachtigen voor een bedrag van 202.516 frank, te vermeerderen met de verwijlrenten tegen de wettelijke rentevoet op een bedrag van 173.937 frank sedert 28 juli 1998, en dit in handen van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn te Gent en de verweester te doen veroordelen tot de kosten van het geding.

Bij tegeneis vordert verweester dat de kredietovereenkomst die op 22 februari 1996 tot stand kwam tussen partijen nietig zou worden verklaard, dat eiseres zou worden veroordeeld om haar de som van 31.203 frank terug te betalen, vermeerderd met de gerechtelijke intresten vanaf 22 februari 1996, minstens de verplichtingen van verweester te reduceren tot het terugbetalen van het ontleende bedrag, wat reeds zou zijn gebeurd.

Bij vonnis van 11 maart 1999 bekrachtigt de vrederechter de overdracht van loon voor een bedrag van 183.987 frank, verhoogd met de gerechtelijke intresten tegen 7 pct. sedert 28 juli 1998 op 65.000 frank, in handen van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn te Gent. Verweester wordt tot de kosten veroordeeld en de tegeneis wordt afgewezen.

3. S. De Wachtere stelt op 4 mei 1999 hoger beroep in tegen voormeld vonnis.

4. De n.v. Citibank Belgium werpt de ontoelaatbaarheid van het hoger beroep op omdat artikel 31, tweede lid, van de loonbeschermingswet van 12 april 1965 de openbare orde raakt.

De Rechtbank van eerste aanleg is in het vonnis waarbij de prejudiciële vraag wordt gesteld evenwel van oordeel dat de vermelde bepalingen louter privaatrechtelijke belangen betreffen en geenszins de openbare orde raken, doch dat zulks niet van belang is voor de beoordeling van de vraag of de opgeworpen exceptie al dan niet het grondwettelijk gelijkheidsbeginsel schendt.

De Rechtbank stelt de voormelde prejudiciële vraag op grond van volgende overwegingen :

« Indien artikel 31, § 2 [lees : tweede lid], van de Loonbeschermingswet bepaalt dat : ‘ de Vrederechter beslist in laatste aanleg ongeacht het bedrag van de overdracht ’, is de rechtbank niet ongevoelig voor de argumenten opgeworpen door de appellante met betrekking tot een mogelijke schending van het gelijkheidsbeginsel.

Immers, door aan een schuldenaar, die door de schuldeiser, in het kader van artikel 31, § 1 [lees : eerste lid], van voormelde wet voor de vrederechter opgeroepen is en die in het kader van deze procedure, zoals terzake, een tegenvordering instelt, de mogelijkheid van het aanwenden van het rechtsmiddel van hoger beroep te ontnemen, daar waar deze mogelijkheid wel bestaat voor dezelfde schuldenaar die buiten artikel 31, § 1 [lees : eerste lid], van de Loonbeschermingswet en in het kader van deze gemeenrechtelijke procedure ook een tegenvordering of zelf een hoofdvordering met hetzelfde voorwerp en oorzaak, zou ingesteld hebben, blijkt artikel 31, § 2 [lees : tweede lid], van de wet van 12 april 1965 inderdaad de artikelen 10 en 11 van de Grondwet te schenden.

De geïntimeerde heeft op die argumentatie van de appellante niet geantwoord.

Om redenen van rechtszekerheid is het stellen van een prejudiciële vraag verantwoord gelet op het betwistbaar karakter van de ongelijke behandeling van personen die zich in een gelijke rechtstoestand bevinden. »

### III. De rechtspleging voor het Hof

Bij beschikking van 7 juli 1999 heeft de voorzitter in functie de rechters van de zetel aangewezen overeenkomstig de artikelen 58 en 59 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof.

De rechters-verslaggevers hebben geoordeeld dat er geen aanleiding was om artikel 71 of 72 van de organieke wet toe te passen.

Van de verwijzingsbeslissing is kennisgegeven overeenkomstig artikel 77 van de organieke wet bij op 11 augustus 1999 ter post aangetekende brieven.

Het bij artikel 74 van de organieke wet voorgeschreven bericht is bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 14 augustus 1999.

Memories zijn ingediend door :

- S. De Wachtere, wonende te 9000 Gent, F. Ferrerlaan 365, bij op 20 september 1999 ter post aangetekende brief;
- de n.v. Citibank Belgium, met maatschappelijke zetel te 1050 Brussel, Generaal Jacqueslaan 263 g, bij op 22 september 1999 ter post aangetekende brief;
- de Ministerraad, Wetstraat 16, 1000 Brussel, bij op 27 september 1999 ter post aangetekende brief.

Van die memories is kennisgegeven overeenkomstig artikel 89 van de organieke wet bij op 15 oktober 1999 ter post aangetekende brieven.

Memories van antwoord zijn ingediend door :

- S. De Wachtere, bij op 9 november 1999 ter post aangetekende brief;
- de Ministerraad, bij op 15 november 1999 ter post aangetekende brief.

Bij beschikking van 23 december 1999 heeft het Hof de termijn waarbinnen het arrest moet worden gewezen, verlengd tot 7 juli 2000.

Bij beschikking van 2 december 1999 heeft de voorzitter in functie de zetel aangevuld met rechter H. Coremans.

Bij beschikking van 2 december 1999 heeft het Hof de zaak in gereedheid verklaard en de dag van de terechtzitting bepaald op 22 december 1999.

Van die laatste beschikking is kennisgegeven aan de partijen en hun advocaten bij op 2 december 1999 ter post aangetekende brieven.

Op de openbare terechtzitting van 22 december 1999 :

- zijn verschenen :

. Mr. G. Van Kerckvoorde, advocaat bij de balie te Gent, voor S. De Wachtere;

. Mr. E. Weyten *loco* Mr. C. Blanchoud, advocaten bij de balie te Brussel, voor de n.v. Citibank Belgium;

. Mr. N. Van Laer *loco* Mr. E. Maron en Mr. J.-F. De Bock, advocaten bij de balie te Brussel, voor de Ministerraad;

- hebben de rechters-verslaggevers H. Boel en E. Cerexhe verslag uitgebracht;

- zijn de voornoemde advocaten gehoord;

- is de zaak in beraad genomen.

De rechtspleging is gevoerd overeenkomstig de artikelen 62 en volgende van de organieke wet, die betrekking hebben op het gebruik van de talen voor het Hof.

#### IV. *Onderwerp van de in het geding zijnde bepaling*

Hoofdstuk VI van wet van 12 april 1965 betreffende de bescherming van het loon der werknemers handelt over de procedure betreffende de overdracht van het loon.

Artikel 27 bepaalt de wijze waarop de overdracht van het loon moet gebeuren. Artikel 28 betreft de procedure die de overnemer in acht moet nemen om uitvoering van de overdracht te verkrijgen. Artikel 29 bepaalt de termijn waarbinnen de overdrager zich kan verzetten tegen het voornemen tot uitvoering van de overdracht. Artikel 30 bepaalt de vorm waarin de in de artikelen 28 en 29 bedoelde kennisgevingen moeten geschieden.

Het in het geding zijnde artikel 31 van de voormelde wet luidt :

« In geval van verzet roept de overnemer de overdrager bij aangetekende brief, toegezonden door een deurwaarder, voor de vrederechter van het kanton van de woonplaats van de overdrager, ten einde de overdracht te horen bekrachtigen.

De vrederechter beslist in laatste aanleg, ongeacht het bedrag van de overdracht. Bij bekrachtiging kan de overdracht door de gecedeerde schuldenaar worden uitgevoerd op eenvoudige kennisgeving die hem door de griffier wordt gedaan binnen vijf dagen te rekenen van het vonnis. »

## V. In rechte

- A -

### *Wat de verwijzingsbeslissing betreft*

A.1. De Ministerraad merkt op dat de verwijzende rechter in het vonnis waarbij de prejudiciële vraag wordt gesteld (zie II.4) de betrokken bepaling reeds heeft getoetst aan de artikelen 10 en 11 van de Grondwet en geoordeeld heeft dat zij die bepalingen schendt. De hoven en rechtbanken zijn evenwel niet bevoegd om de wetten aan de Grondwet te toetsen. De verwijzende rechter overschrijdt derhalve zijn bevoegdheid en er mag bijgevolg geen rekening worden gehouden met de vermelde overwegingen.

### *Wat de formulering van de prejudiciële vraag betreft*

A.2. S. De Wachtere, appellante in de bodemprocedure, is van oordeel dat artikel 31, tweede lid, van de wet van 12 april 1965 de artikelen 10 en 11 van de Grondwet schendt indien die bepaling aldus moet worden geïnterpreteerd dat zij aan de schuldenaar (werknemer-cedent) de mogelijkheid ontnemt hoger beroep in te stellen tegen de vonnissen van de vrederechter gewezen met toepassing van artikel 31, eerste lid, van de wet van 12 april 1965, wanneer die vonnissen de door de schuldenaar gestelde tegenvordering met betrekking tot de door de akte van loonoverdracht gewaarborgde onderliggende schuldvordering betreffen, voor zover de waarde van de vordering bepaald overeenkomstig artikel 617 van het Gerechtelijk Wetboek het bedrag van 50.000 frank overschrijdt. Zij suggereert de prejudiciële vraag in die zin te herformuleren, mocht het Hof dit noodzakelijk achten.

### *Ten gronde*

A.3.1. Volgens S. De Wachtere schendt artikel 31, tweede lid, van de wet van 12 april 1965 de artikelen 10 en 11 van de Grondwet wanneer die bepaling aldus wordt geïnterpreteerd dat hoger beroep is uitgesloten tegen vonnissen van de vrederechter waarbij uitspraak wordt gedaan over de tegenvordering van de schuldenaar (werknemer-overdrager) betreffende de onderliggende kredietovereenkomst. Die interpretatie impliceert een ongelijke behandeling van twee categorieën van procespartijen, met name, enerzijds, de schuldenaars-eisers op tegenvordering op grond van artikel 31, eerste lid, van de vermelde wet en, anderzijds, de schuldenaars-eisers op tegenvordering in het gemeen recht en de schuldenaars-hoofdeisers, in zoverre de waarde van de vordering bepaald overeenkomstig artikel 617 van het Gerechtelijk Wetboek het bedrag van 50.000 frank overschrijdt.

Die discriminatoire regeling geldt zowel in het geval waarin door de loonoverdracht gewaarborgde kredietovereenkomst een consumentenkredietovereenkomst is, als in het geval waarin het een andere kredietovereenkomst is.

De schuldenaars-wedereisers in het kader van een procedure buiten het voormelde artikel 31, eerste lid, en de schuldenaars-hoofdeisers, kunnen daarentegen wel hoger beroep instellen tegen het vonnis houdende beslechting van de door hen tegen de schuldeiser ingestelde (tegen-)vordering. Zo de kredietovereenkomst die door de schuldenaar wordt betwist een consumentenkrediet betreft, zal de vordering worden behandeld door de vrederechter (artikel 591, 21°, van het Gerechtelijk Wetboek). Indien de schuldenaar optreedt als verweerder op hoofdeis en wedereiser, in het kader van een door de schuldeiser buiten het voormelde artikel 31, eerste lid, ingestelde hoofdvordering - zal de schuldenaar hoger beroep kunnen instellen tegen het vonnis houdende beslechting van zijn tegeneis nopens de onderliggende kredietovereenkomst die de rechten en plichten van de partijen regelt. Indien de schuldenaar in het kader van een consumentenkrediet een hoofdeis instelt tegen de schuldeiser, tot betwisting van de kredietovereenkomst die de verhouding tussen de partijen regelt, zal hij tegen het vonnis houdende beslechting van die vordering hoger beroep kunnen instellen.

Zo de kredietovereenkomst die door de schuldenaar wordt betwist geen consumentenkrediet betreft, zal hetzij de vrederechter, hetzij de rechtbank van eerste aanleg bevoegd zijn, naar gelang van de waarde van de vordering. Zowel ingeval de schuldenaar optreedt als wedereiser, dan wel als hoofdeiser, zal hij het rechtsmiddel van het hoger beroep kunnen aanwenden tegen het vonnis houdende beslechting van zijn vordering tegen de schuldeiser.

A.3.2. De voormelde categorieën van personen zijn volgens S. De Wachtere vergelijkbaar. In beide gevallen heeft de vordering hetzelfde onderwerp en dezelfde oorzaak en wordt de eis gesteld door en tegen dezelfde personen. De rechter zal in beide gevallen de respectieve rechten en plichten van dezelfde partijen moeten beoordelen aan de hand van hetzelfde onderliggende feit dat de verhoudingen tussen de partijen bepaalt, namelijk de titel waarop de schuldeiser zich baseert. Gezien het identieke karakter van de vorderingen kan de loutere hoedanigheid waarin een procespartij een vordering instelt niet doen besluiten dat de wedereisers zich in een ongelijke rechtssituatie zouden bevinden.

A.3.3. Blijkens de parlementaire voorbereiding van de in het geding zijnde bepaling moeten, aldus S. De Wachtere, de betwistingen omtrent de grond en de opeisbaarheid van de schuld waarvoor bekrachtiging van de akte van loonoverdracht wordt gevorderd, volgens de gewone procedure worden beslecht, zodat hoger beroep moet openstaan overeenkomstig de gewone regels inzake aanleg.

Uit de parlementaire voorbereiding blijkt niet wat wordt beoogd met het uitsluiten van het rechtsmiddel van hoger beroep tegen vonnissen als dat in het bodemgeschil. Iedere verantwoording dienaangaande ontbreekt, temeer daar in de parlementaire voorbereiding uitdrukkelijk werd gesteld dat die vorderingen volgens de gewone procedure moeten worden behandeld. *A fortiori* dient te worden vastgesteld dat er geen evenredigheid is tussen de aangewende middelen en een niet bestaand doel.

A.3.4. De vaststelling dat het de schuldenaars-wedereisers vrijstaat een hoofdvordering in te stellen tegen de schuldeiser-hoofdeiser op grond van het vermelde artikel 31, eerste lid, strekkende tot betwisting van de tussen partijen gesloten kredietovereenkomst en dat tegen dat vonnis dan hoger beroep openstaat, kan volgens S. De Wachtere de in het geding zijnde bepaling niet verantwoorden. De vereisten van een goede rechtsbedeling impliceren immers dat de vordering van de schuldeiser tot bekrachtiging van een akte van loonoverdracht en de vordering van de schuldenaar houdende betwisting van de onderliggende kredietovereenkomst samen worden behandeld en wel teneinde tegenstrijdige uitspraken te vermijden.

Het feit dat er in België geen algemeen rechtsbeginsel bestaat dat eenieder recht heeft op een dubbele aanleg houdt niet in dat het hoger beroep op discriminerende wijze mag worden ontnomen en kan evenmin van die aard zijn dat afbreuk wordt gedaan aan het recht van personen die zich in een gelijke rechtssituatie bevinden, volgens dezelfde regels te worden berecht. Wanneer de wetgever voorziet in het rechtsmiddel van hoger beroep, mag hij geen discriminatoire toelaatbaarheidsvoorwaarden stellen.

A.4.1. Er wordt volgens de n.v. Citibank Belgium ten onrechte betoogd dat de betwiste bepaling de artikelen 10 en 11 van de Grondwet schendt. S. De Wachtere had de mogelijkheid om cassatieberoep in te stellen. Men tracht verwarring te stichten tussen de beoordeling van een uitvoeringsmiddel van een overeenkomst en de beoordeling van de verbintenis ten gronde. De zaak wordt bij de vrederechter enkel aanhangig gemaakt om na te gaan of de procedure van loonoverdracht al dan niet regelmatig werd doorgevoerd. Weliswaar moet de vrederechter bij die gelegenheid de hoofdverbintenis beoordelen om vast te stellen in welke mate de schuldvordering vaststaat en opeisbaar is. Door die procedure wordt geen afzonderlijke titel nagestreefd. De verzoekster streeft door de bekrachtiging te vorderen enkel en alleen een manier van uitvoeren na. Het is slechts in die mate dat het vonnis in laatste aanleg is geweest. De aldus verkregen titel maakt op generlei wijze een tweede titel uit voor dezelfde schuld. De procedure geldt dus enkel en alleen om de onderliggende schuld door middel van de loonoverdracht te kunnen doen uitvoeren. Zij kan in geen geval een titel opleveren voor de onderliggende schuld.

Wanneer de overnemer afzonderlijk zowel de bekrachtiging van de loonoverdracht als de veroordeling ten gronde beoogt, verschaft het beschikkende gedeelte van het vonnis een uitvoerbare titel indien de loonoverdracht ondoeltreffend is. Dergelijke beschikkingen van het vonnis zijn wel degelijk vatbaar voor hoger beroep.

Als men een veroordeling ten gronde wenst te verkrijgen, moet men afzonderlijk dagvaarden. De beslissing van de vrederechter is geen voorafgaande beoordeling ten gronde in de zin van artikel 1337bis van het Gerechtelijk Wetboek. Ingeval een andere rechtbank moet oordelen over de loonoverdracht wegens verknochtheid, dan is artikel 31, tweede lid, van de wet van 12 april 1965 niet van toepassing omdat die bepaling enkel betrekking heeft op de vrederechters.

De procedure van bekrachtiging is geen veroordeling ten gronde, zodat artikel 1495 van het Gerechtelijk Wetboek niet toepasselijk is. De wet van 12 april 1965 beoogt de bescherming van de overdrager. Hij moet weten dat hij naast een terugbetaling van een krediet nog een andere verbintenis aangaat met afzonderlijke inhoud. Niets verhindert dat wanneer er betwisting bestaat, de schuldenaar de schuldeiser ten gronde dagvaardt voor de bevoegde rechtbank met mogelijkheid tot hoger beroep.

A.4.2. In haar memorie van antwoord is S. De Wachtere van oordeel dat de argumentatie van de n.v. Citibank Belgium niet ter zake dienend is. Terwijl de bekrachtiging van de loonoverdracht op hoofdvordering van de schuldeiser niet impliceert dat voor de uitvoering van de onderliggende schuldvordering geen afzonderlijke veroordeling meer noodzakelijk is, moet worden opgemerkt dat een dergelijke veroordeling ook kan plaatsvinden in de procedure op grond van de betwiste bepaling, namelijk ingevolge de beslechting van de door de schuldenaar-verweerder/wedereiser gestelde tegeneis nopens de grond van de onderliggende schuldvordering. In dat geval zal de schuldenaar-verweerder/wedereiser op discriminatoire wijze de mogelijkheid van het aanwenden van het rechtsmiddel van hoger beroep worden ontnomen. De vrederechter zal ingevolge artikel 565, derde lid, van het Gerechtelijk Wetboek noodzakelijk moeten oordelen over beide vorderingen en dienvolgens zal een titel ten gronde ontstaan. De schuldenaar heeft dus geen keuzerecht.

De beoordeling door het Hof van Cassatie is een beoordeling in rechte en niet in feite. De discriminatie betreft het ontnemen van een rechtsmiddel dat leidt tot een beoordeling van de beroepen beslissing door een hogere rechtsmacht, zowel in rechte als in feite.

A.5.1. Volgens de Ministerraad is de rechtstoestand van een werknemer-overdrager die zich tegen een overdracht van loon verzet en in het kader van een procedure tot bekrachtiging ervan voor de vrederechter wordt opgeroepen, niet vergelijkbaar met die van dezelfde schuldenaar die als eiser of verweerder in het kader van een gemeenrechtelijke procedure de onderliggende schuldvordering betwist. Niet alleen zijn de beoogde rechtstoestanden op procedureel vlak verschillend en niet te vergelijken, maar zijn ook de belangen van de partijen en de draagwijdte van de gerechtelijke beslissingen die uit die twee procedures zouden voortvloeien verschillend. De formaliteiten, bij bekrachtiging van loonoverdracht, worden zonder twijfel voorgeschreven om de overdrager te beschermen. De aard van de betwisting voor de vrederechter is niet vergelijkbaar met de aard van de betwisting bij een gemeenrechtelijke procedure. De bijzonderheid van de toestand van de overdrager, bij uitvoering van een loonoverdracht, bestaat in het feit dat deze laatste zijn hoofdverbintenissen ten aanzien van de overnemer niet uitvoert en dat zijn financiële toestand op dat ogenblik bedenkelijk is. De uitvoering van de afgesloten loonoverdracht wordt voor de overnemer een noodzakelijk alternatief omdat de hoofdovereenkomst op normale wijze niet kan worden uitgevoerd. De betwistingen die in die omstandigheden ontstaan, kunnen niet worden vergeleken met de betwistingen die in andere rechtsposities ontstaan omdat er in dit geval een gebrek aan uitvoering van de hoofdverbintenissen is die de uitvoering van de loonoverdracht rechtvaardigt.

In tegenstelling tot wat wordt aangenomen in de verwijzingsbeslissing is de overdrager vrij om voor de ene of de andere procedure te kiezen. Indien de werknemer van mening is dat de schuldvordering betwistbaar is, kan hij beslissen zijn aanspraken, hetzij in het kader van een gemeenrechtelijke procedure met dubbele aanleg, hetzij in het kader van een procedure van bekrachtiging van loonoverdracht in eerste en laatste aanleg, te doen gelden. Twee rechtstoestanden kunnen, met het oog op hun toetsing aan het gelijkheidsbeginsel, niet worden vergeleken als vaststaat dat men in staat is de keuze van de ene of de andere rechtspositie te maken.

A.5.2. In ondergeschikte orde, en voor zover het Hof van oordeel zou zijn dat de twee beoogde rechtsposities vergelijkbaar zouden zijn, *quod non*, dan nog dient men volgens de Ministerraad vast te stellen dat het onderscheid dat door de betwiste bepaling wordt gemaakt op objectieve criteria rust en gerechtvaardigd is.

Het beginsel van de dubbele aanleg is geen algemeen rechtsbeginsel, er bestaan trouwens talrijke uitzonderingen op het recht hoger beroep in te stellen en op het beginsel van de dubbele aanleg. Volgens de rechtspraak van het Hof kan de wetgever de mogelijkheid tot hoger beroep beperken, voor zover dit niet op een discriminatoire wijze gebeurt.

Door te bepalen dat de procedure van bekrachtiging van loonoverdracht in eerste en laatste aanleg voor de vrederechter wordt gevoerd, heeft de wetgever de mogelijkheid tot beroep beperkt met het oog op het nastreven van een wettig doel. De wetgever wenste een korte, eenvoudige en goedkope procedure, rekening houdend met de moeilijke en zwakke situatie van de werknemer-overdrager.

Het onderscheid dat wordt gemaakt tussen de gemeenrechtelijke procedure en de bijzondere procedure van bekrachtiging van een loonoverdracht berust op objectieve criteria. De werknemer-overdrager weet dat indien hij zijn verbintenissen niet naleeft de schuldeiser-overnemer de loonoverdracht kan laten bekrachtigen. In andere omstandigheden kan de werknemer-overdrager de opeisbaarheid van de schuld in het kader van een gemeenrechtelijke procedure betwisten en over een dubbele aanleg beschikken. Dat procedureverschil is verantwoord omdat de omstandigheid dat de werknemer zijn verbintenissen niet naleeft en zich voor de vrederechter laat oproepen aantoonde dat hij in een moeilijke financiële toestand verkeert, zodat bijzondere maatregelen noodzakelijk zijn.

Het verschil in behandeling staat in evenredig verband ten opzichte van het nagestreefde doel. Er worden door de wet immers een reeks procedurele waarborgen voorgeschreven met het oog op de bescherming van de werknemer-overdrager. Die bepalingen houden rekening met de situatie van die categorie van personen die worden geacht in een zwakkere positie te zijn. De wetgever heeft door in die maatregelen te voorzien de eventueel nadelige gevolgen van een procedure in eerste en laatste aanleg in overweging genomen en heeft ervoor gezorgd dat de zwakke medecontractant een extra bescherming geniet. Bovendien kan niet ernstig worden betwist dat het wettelijk stelsel de werknemer de mogelijkheid biedt eventuele betwistingen betreffende zijn hoofdverbintenissen in het kader van een gemeenrechtelijke procedure te doen gelden. De kwestieuze procedure is de enige procedure die het nagestreefde doel kon waarborgen.

A.6.1. In haar memorie van antwoord betwist S. De Wachtere zowel de argumentatie van de Ministerraad in hoofdorde (A.5.1), als diens argumentatie in ondergeschikte orde (A.5.2).

De door de Ministerraad aangehaalde formaliteiten betreffen de uitvoering van de loonoverdracht en hebben geen betrekking op de gerechtelijke fase die noodzakelijk wordt ten gevolge van het verzet van de schuldenaar tegen de uitvoering van de loonoverdracht. Zij betreffen geenszins de aan de loonoverdracht ten grondslag liggende schuldvordering en beogen noch resulteren in een bescherming van de schuldenaar-overdrager wat betreft zijn rechtspositie in het kader van de onderliggende schuldvordering. De tegeneis in het kader van de procedure van artikel 31 is naar onderwerp, oorzaak en partijen wel degelijk identiek aan de vordering in een gemeenrechtelijke procedure. De niet-uitvoering is een argument in feite en niet in rechte en de niet-uitvoering van de verbintenis tot betaling door de schuldenaar is niet noodzakelijk eigen aan de betwiste procedure. Als de schuldenaar is opgeroepen voor de vrederechter inzake een procedure tot bekrachtiging van de akte van loonoverdracht, en de schuldenaar wil de grond van de onderliggende schuldvordering betwisten, dan is de keuze waarvan de Ministerraad gewag maakt niet bestaande gelet op artikel 565, derde lid, van het Gerechtelijk Wetboek. Dat is zeker het geval vanaf het ogenblik dat de schuldenaar de hoedanigheid verwerft van schuldenaar-verweerder in het kader van de betwiste bepaling.

Het door de Ministerraad aangevoerde wettige doel betreft geen doelstelling van algemeen of openbaar belang, maar een privaatrechtelijke belangenbescherming die een schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet niet kan rechtvaardigen. De financiële toestand van de aan de orde zijnde te vergelijken categorieën is niet noodzakelijk verschillend. Het feit dat de schuldenaar-overdrager kennis heeft van de mogelijkheid dat een vordering tot bekrachtiging tegen hem wordt ingesteld kan niet impliceren dat een ongelijke behandeling van categorieën van personen in een gelijke rechtstoestand verantwoord zou zijn. Als de schuldeiser de gemeenrechtelijke procedure kiest in plaats van de vordering tot bekrachtiging van de loonoverdracht, heeft de schuldenaar wel recht op hoger beroep. Het door de Ministerraad vooropgestelde criterium van de financiële toestand van de schuldenaar is niet duidelijk, noch vast en algemeen. Dat de wetgever een eenvoudige procedure heeft beoogd kan enkel worden aangenomen wat betreft de eigenlijke vordering tot bekrachtiging van de loonoverdracht.

- B -

B.1. De prejudiciële vraag betreft het verschil in behandeling dat er bestaat tussen, enerzijds, de werknemer-cedent (overdrager) die als verweerder optreedt in het kader van een procedure van verzet tegen overdracht van loon zoals bedoeld in de wet van 12 april 1965 betreffende de bescherming van het loon der werknemers en in dat kader de door de



loonoverdracht gewaarborgde schuldvordering betwist, in welk geval hij met toepassing van artikel 31, tweede lid, van die wet geen hoger beroep kan instellen tegen de beslissing van de vrederechter en, anderzijds, de werknemer-cedent die als eiser of verweerder in een gemeenschappelijke procedure veelal wel over een dubbele aanleg beschikt om verweer te voeren in verband met de schuldvordering.

B.2. De partijen voor het Hof vermogen niet de inhoud van de prejudiciële vragen te wijzigen of te doen wijzigen. Er is geen aanleiding om in te gaan op het verzoek van de appellante in de zaak voor de verwijzende rechter om de prejudiciële vraag te herformuleren om tot uiting te brengen dat te dezen met de werknemers in het eerste onderdeel van de vergelijking enkel schuldenaars worden bedoeld die een tegenvordering instellen met betrekking tot de onderliggende schuldvordering.

B.3. Het Hof beperkt zijn toetsing van artikel 31, tweede lid, met uitsluiting van andere en onder meer de door tussenkomen partijen vooropgestelde interpretaties, tot de interpretatie zoals die door de verwijzingsrechter is vooropgesteld, namelijk dat tegen de beslissing die de vrederechter wijst met toepassing van die bepaling geen hoger beroep openstaat, noch in zoverre hij de overdracht bekrachtigt, noch in zoverre hij bij die gelegenheid uitspraak doet over de betwistingen met betrekking tot de door de akte van loonoverdracht gewaarborgde onderliggende schuldvordering.

Wanneer de werknemer-cedent, vooraleer de in de artikelen 28 en volgende van de wet van 12 april 1965 bedoelde procedure is ingezet, zelf het initiatief neemt om de geldigheid van de door de akte van loonoverdracht gewaarborgde onderliggende schuldvordering te betwisten, zal tegen het vonnis dat over die vordering uitspraak doet hoger beroep kunnen worden ingesteld, voor zover de waarde van de vordering bepaald overeenkomstig artikel 617 van het Gerechtelijk Wetboek het bedrag van, naar gelang van het geval, 50.000 frank of 75.000 frank overschrijdt.

B.4. Het verschil in behandeling tussen de in de vergelijking betrokken categorieën van personen berust op een objectief criterium : het onderwerp van de inleidende vordering.

In het ene geval gaat het om schuldenaars die de hoofdverbintenis naar het oordeel van de schuldeiser niet nakomen, zodat deze wenst over te gaan tot de uitvoering van de bij afzonderlijke overeenkomst aangegane overdracht van loon. De vordering is na eenvoudig verzet van de werknemer een door de schuldeiser ingestelde procedure tot bekrachtiging van die loonoverdracht.

In het andere geval gaat het om schuldenaars die de hoofdverbintenis wensen te betwisten, zonder dat er sprake is van de procedure voorafgaand aan de uitvoering van de overdracht van loon.

B.5. Artikel 31, tweede lid, van de wet van 12 april 1965 maakt integrerend deel uit van hoofdstuk VI van die wet betreffende de procedure inzake de overdracht van loon. De wetgever heeft in dat hoofdstuk een volledig systeem uitgebouwd waarbij hij op evenwichtige wijze de belangen van de schuldeisers en de belangen van de schuldenaars tegen elkaar afgewogen heeft.

Ter bescherming van de schuldenaars heeft hij op straffe van nietigheid voorgeschreven dat de overdracht van loon moet gebeuren bij een akte, onderscheiden van die welke de hoofdverbintenis bevat en waarvan zij de uitvoering waarborgt, op te maken in zoveel exemplaren als er partijen zijn met een onderscheiden belang. In de gevallen waarin de wet van 12 juni 1991 op het consumentenkrediet toepasselijk is, moeten de bepalingen van de artikelen 28 tot 32 in de akte voorkomen (artikel 27). Alvorens tot overdracht over te gaan moet de overnemer de overdrager kennis geven van zijn voornemen de overdracht uit te voeren (artikel 28). De overdrager kan zich binnen de tien daaropvolgende dagen verzetten tegen dat voornemen door daarvan kennis te geven aan de gecedeerde schuldenaar. Die moet op zijn beurt de overnemer daarvan in kennis stellen binnen de vijf daaropvolgende dagen en mag alsdan geen inhoudingen doen op het loon, zolang de overdracht van loon niet bekrachtigd is (artikel 29).

Het komt de overnemer toe om in geval van verzet het initiatief te nemen om de overdracht door de vrederechter te horen bekrachtigen volgens een eenvoudige en goedkope procedure (artikel 31, eerste lid). De vrederechter moet, in de interpretatie van de verwijzende rechter, alvorens tot bekrachtiging over te gaan, alle bezwaren die door de schuldenaar

worden aangebracht, zowel met betrekking tot de vorm en de inhoud van de overdracht, als met betrekking tot de hoofdschuldvordering, beoordelen.

Ter bescherming van de schuldeiser bepaalt de wet niet enkel een eenvoudige en goedkope procedure, zij voorziet ook in een eenvoudige procedure wat betreft de uitvoering van de bekrachtiging van de overdracht (artikel 31, tweede lid) en in geval van wijziging van dienstbetrekking van de schuldenaar (de artikelen 32 en 33).

Nu de wetgever in hoofdstuk VI van de wet van 12 april 1965 een systeem heeft uitgewerkt dat zowel de belangen van de schuldenaars als die van de schuldeisers op doeltreffende wijze beschermt, kon de wetgever, zonder het gelijkheidsbeginsel te schenden, besluiten dat de door de vrederechter in dat kader genomen beslissingen niet voor hoger beroep vatbaar moesten zijn.

Het Hof stelt overigens vast dat niets de werknemer-cedent verhindert om op eigen initiatief, als schuldenaar, de hoofdverbintenis voor de bevoegde rechter te betwisten, vooraleer er sprake is van het voornemen van de schuldeiser om voor de vrederechter over te gaan tot de bekrachtiging van de loonoverdracht. In dat geval zou de schuldenaar, in voorkomend geval, alle mogelijkheden van beroep waarin het Gerechtelijk Wetboek voorziet genieten, waarvan hij door zijn onthouding impliciet aanvaard heeft af te zien door zich te beperken tot een tegenvordering voor de vrederechter tijdens de procedure van bekrachtiging.

B.6. De prejudiciële vraag moet ontkennend worden beantwoord.

Om die redenen,

het Hof

zegt voor recht :

Artikel 31, tweede lid, van de wet van 12 april 1965 betreffende de bescherming van het loon der werknemers schendt niet de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, doordat het aan een werknemer-cedent die als verweerder in een procedure tot bekrachtiging van een loonoverdracht de door de loonoverdracht gewaarborgde schuldvordering wenst te betwisten, de mogelijkheid ontnemt om tegen het vonnis van de vrederechter hoger beroep aan te tekenen.

Aldus uitgesproken in het Nederlands en het Frans, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, op de openbare terechtzitting van 23 februari 2000, door de voormelde zetel, waarin rechter H. Coremans voor de uitspraak is vervangen door rechter M. Bossuyt, overeenkomstig artikel 110 van de voormelde wet..

De wnd. griffier,

De voorzitter,

B. Renauld

G. De Baets